

SPIS TREŚCI

Wstęp	13
I. Starożytne koncepcje umowy społecznej	25
1.1. Sofistyczny antropocentryzm	27
1.2. Platońska wizja sprawiedliwego państwa	34
1.3. Kontraktualistyczny racjonalizm Epikura	40
II. Siła suwerena jako kryterium bezpiecznego społeczeństwa politycznego ...	51
2.1. Ludzki egoizm i wojna wszystkich ze wszystkimi	53
2.2. Dychotomiczne uwarunkowania prawa do życia w pokoju	56
2.3. Bezpieczeństwo jako nadrzędna przesłanka ludzkiej aktywności	61
2.4. Przewaga racjonalizmu nad egoizmem	65
2.5. Mechanistyczne atrybuty umowy społecznej	67
2.6. Państwo i autorytet władzy	76
2.7. Zasada sprawiedliwości w procesie formowania państwa	78
2.8. Przetrvanie jako kryterium bezpieczeństwa	82
2.9. Normatywne kryteria struktury politycznej	83
2.10. Dualizm rywalizacji i pokoju	86
III. Społeczeństwo obywatelskie w teorii umowy społecznej Johna Locke'a ...	95
3.1. Prawo natury i władza rozumu	97
3.2. Pierwotna i wtórna geneza państwa	109
3.3. Krytyka politycznego patriarchy	111
3.4. Szczęście w stanie natury a bezpieczeństwo w kulturze	118
3.5. Idealizm prawa natury wobec realizmu relacji społecznych	119
3.6. Wojna w relacjach społecznych	125
3.7. Publiczna władza sądenia	129
3.8. Polityczny wymiar „zniewolenia” człowieka	133
3.9. Polityczna legitymizacja własności prywatnej	136
3.10. Racjonalność jako konieczny atrybut bezpieczeństwa	141
3.11. Wolność naturalna i wolność polityczna	143
3.12. Teologiczne i racjonalne aspekty zbiorowości politycznej	145
3.13. Większościowe kryterium decyzyjne	147
3.14. Organizacja władzy politycznej	150

IV. Polityczny racjonalizm Jana Jakuba Rousseau	157
4.1. Dialektyka indywidualizmu i kolektywizmu	159
4.2. Dylemat wolności i bezpieczeństwa	162
4.3. Zasada woli powszechnej	163
4.4. Wolność moralna	169
4.5. Samoidentyfikacja jednostki we wspólnocie politycznej	171
4.6. Bezpieczeństwo personalne w społeczeństwie politycznym	176
4.7. Władza polityczna jako instrument kształtowania bezpieczeństwa	180
4.8. Dialektyka woli powszechnej i woli szczególnej	185
V. Bezpieczeństwo personalne w koncepcji czystego rozumu praktycznego Immanuela Kanta	193
5.1. Bezpieczeństwo podmiotów a prawo moralne	195
5.2. Od autonomii moralnej do idei federalizacji państw	199
5.3. Prawo moralne a empiryczne dobro	205
5.4. Uniwersalna platforma moralna <i>consensus universalis</i>	208
5.5. Republikanizm w programie kształtowania pokoju	212
5.6. Etyka w przekraczaniu dialektyki wojny i pokoju	215
5.7. Formalizm moralny jako kryterium kształtowania bezpieczeństwa	217
5.8. Zgodność prawa pozytywnego z prawem moralnym	222
5.9. Naturalna teleologia dobra i bezpieczeństwa	224
5.10. Negatywny stan natury i pozytywny stan polityczny	228
VI. Trwanie i rozwój w teorii wyboru społecznego	237
6.1. Kontraktualistyczny realizm	239
6.2. Moralna autonomiczność człowieka	241
6.3. Teoria wyboru publicznego	245
6.4. Subsumpcja normatywna	247
6.5. Człowiek jako podmiot wymiany społecznej	249
6.6. Konstytucyjny idealizm a władza większości	252
6.7. Transcendencja rachunku maksymalizacji zysków	256
6.8. Interes prywatny a dobro publiczne	261
6.9. Racjonalne i moralne ograniczenia <i>homo oeconomicus</i>	267
VII. Bezpieczeństwo podmiotów w sprawiedliwym państwie	273
7.1. Kontraktualistyczna geneza teorii sprawiedliwego społeczeństwa	275
7.2. „Zasłona niewiedzy” jako konsensualne kryterium początkowe	277
7.3. Uwarunkowania sytuacji wyjściowej	281
7.4. Problem „naturalnych nierówności”	283

7.5. Zmysł sprawiedliwości w praktyce kreowania sprawiedliwego społeczeństwa.....	286
7.6. Zasady sprawiedliwości jako bezstronności	290
7.7. Naturalne nierówności jako integralny element sprawiedliwego społeczeństwa	300
7.8. Od teorii umowy społecznej do praktyki bezpieczeństwa	305
7.9. Nurt kontraktualistyczny i prekontraktualistyczny w kształtowaniu bezpieczeństwa personalnego	310
VIII. Ewolucjonizm społeczny i minimalizm polityczny	321
8.1. Ewolucyjna etiologia instytucji politycznej	323
8.2. Abstrakcyjność aktu ustanowienia umowy społecznej	327
8.3. Zasada „niewidzialnej ręki”	329
8.4. Krytyczne wymiary kształtowania bezpieczeństwa państwa	332
8.5. Ograniczenia agencji ochrony	339
8.6. Stosowalność prywatnej procedury egzekwowania sprawiedliwości	342
8.7. Koncepcja genezy państwa	352
8.8. Rozum komunikacyjny w formowaniu wspólnoty politycznej	357
8.9. Kryterium bezpieczeństwa w konstrukcji państwa minimalnego	362
Zakończenie	375
Bibliografia	381
Wykaz tabel i rysunków	391